

Allerød
Kommune

SOCIAL- OG BESKÆFTIGELSESPOLITIK

SUNDHEDSPOLITIK

ÆLDRE OG VÆRDIGHEDSPOLITIK

BØRNE- OG UNGEPOLITIK

PLANPOLITIK

INFRASTRUKTURPOLITIK

NATUR- OG MILJØPOLITIK

ERHVERVSPOLITIK

KULTUR-, IDRÆTS- OG FRITIDSPOLITIK

ØKONOMIPOLITIK

ALLERØD KOMMUNE

STRATEGI FOR FRITIDSFACILITETER

UDKAST

UDKAST AF 20-11-2024

An aerial photograph showing a dense green forest strip running vertically between a golden-brown field on the left and a dark blue lake on the right. The forest is thick with various shades of green, and the lake's surface shows gentle ripples.

Indhold

En langsigtet strategi for udvikling af fritidsfaciliteter	3
Opsummering	3
Viden som afsæt	4
Fra strategi til virkelighed	4
Vores strategi for fritidsfaciliteter	5
Overordnede prioriteringsrækkefølge for investering i fritidsfaciliteter	6
Optimeret anvendelse af fritidsfaciliteter	7
Samarbejdsmodeller	8
Tværkommunalt samarbejde	10
Øvrigt samarbejde	10
Natur og byrum som fritidsfacilitet	11

En langsigtet strategi for udvikling af fritidsfaciliteter

De vigtigste elementer for fritidslivet er fællesskab, frivillighed og fysiske rammer. Gode, tidssvarende faciliteter er afgørende for, at kultur-, idræts- og fritidslivet kan udvikle sig og blomstre.

Byrådet ønsker med denne strategi at sætte en tydelig og langsigtet retning for udviklingen af fritidsfaciliteter. Strategien udspringer af kommunens vision 2031: Tæt på hinanden – Tæt på naturen, samt Politik for Kultur-, Idræt- og Fritid.

Strategien fungerer som et dialogredskab i den politiske prioritering, en hjælp til tværgående vidensopbygning og øget faglighed samt et konkret afsæt for samarbejde og fremme af dette.

Borgere i Allerød Kommune er aktive i foreningslivet. Omtrent halvdelen er medlem af en forening, og mange yder desuden en frivillig indsats i foreningslivet. Mange borgere deltager også aktivt i selvorganiserede fritidsfællesskaber.

I Allerød Kommune arbejder vi hver dag for at sikre rammerne for det gode liv – hele livet. Deltagelse i fritidslivets fællesskaber er en meget vigtig del af det gode liv og et stort skridt på vejen mod trivsel og sundhed.

Der har været udpeget en følgegruppe, der har udarbejdet strategien. På vegne af Allerød Byråd takkes alle, der har bidraget til at skabe strategien. Jeres bidrag har været afgørende for, at vi i fællesskab har kunnet fuldføre processen.

Opsummering

Hovedformålet med strategi for fritidsfaciliteter er at skabe de bedst mulige fritidsfaciliteter for borgerne inden for de rammer, byrådet udstikker herfor.

Strategien indeholder:

- Fire ligestillede principper for strukturel udvikling af fritidsfaciliteter.
- En overordnet prioriteringsrækkefølge for investering i fritidsfaciliteter.
- Særlige prioriteringer ved tilpasning og omdannelse af eksisterende fritidsfaciliteter.
- Retning for, hvordan der arbejdes med at skabe optimeret anvendelse af fritidsfaciliteter.
- Fire modeller for, hvordan det konkrete samarbejde om udvikling af fritidsfaciliteter kan ske.
- Retning for samarbejde med nabokommunerne og lokale interesseorganisationer om udvikling af fritidsfaciliteter.
- Fokus på, at borgerne får lettere adgang til fritidsaktivitet i natur og byrum.

Viden som afsæt

Allerød Kommune ønsker at være nysgerrig og søgende efter viden om udviklingstendenser inden for fritidslivet. I forbindelse med tilblivelsen af denne strategi blev der derfor udarbejdet et videngrundlag om facilitetsdækning, fritidsvaner, drift og vedligeholdelse af fritidsfaciliteter samt demografisk udvikling, der har lagt grundlag for strategien.

Videngrundlaget viser blandt andet, at¹:

- Allerød Kommune har, sammenlignet med andre kommuner, en generel høj dækning af faciliteter til fritidsaktivitet.
- Allerød Kommune har et efterslæb på større renoveringer af udendørs fritidsfaciliteter, fordi renoveringer/udskiftning har været afhængig af særskilte anlægsbevillinger.
- Allerødborgerne værdsætter naturen, byrummet, indendørs fritidsfaciliteter, udendørs fritidsanlæg og faciliteter til kultur i nævnte rækkefølge.
- Der er de senere år sket en betydelig befolkningsvækst i Blovstrød og Lillerød skoledistrikter, mens der de kommende år forventes mindre udsving i øvrige skoledistrikter.

Fra strategi til virkelighed

For at sikre, at strategien får reel betydning for borgerne, er der udarbejdet en særskilt handleplan, der stiller forslag og giver inspiration til udmøntning af det vedtagne budget.

Handleplanen er opdelt i tre særskilte dele:

1. Første del omhandler udmøntning af midler afsat til udvikling af fritids-, kultur- og idrætsfaciliteter i 2025 og en andel af midlerne i 2025-2032 til gentagende tiltag
2. Anden del omhandler udmøntning af midler til renovering af eksisterende udendørs faciliteter i 2025.
3. Tredje del giver inspiration til enkeltstående tiltag for 2026-2029 for både udvikling og renovering af fritidsfaciliteter.

Alle handlinger i handleplanen kommer af videngrundlaget, inddragelsesprocessen og arbejdsprocessen i følgegruppen.

¹ Bilag 1: Fritidsfaciliteter i Allerød Kommune – Videngrundlag til udarbejdelse af strategisk plan for fritidsfaciliteter (Allerød Kommune, 2023).

Vores strategi for fritidsfaciliteter

Historisk set har Allerød Kommune etableret og udviklet fritidsfaciliteter lokalt med afsæt i lokal engagement og initiativ. Dette har været understøttet af en struktur for brugerinvolvering, som består af 11 lokalt forankrede brugerråd.

Der vil fortsat være fokus på lokal udvikling af fritidsfaciliteter med brugerinvolvering og med respekt for lokalsamfundsvilkår.

Med strategien søges ydermere at forbedre mødesteder, øge kvaliteten, optimere udnyttelsen af faciliteterne og opnå stordriftsfordele og sambrug på tværs af fritidsområderne.

Vores strategi kan udtrykkes ved fire ligestillede strukturelle principper

Overordnede prioriteringsrækkefølge for investering i fritidsfaciliteter

Prioriteringsrækkefølgen skal især finde anvendelse, når der skal vælges mellem flere mulige indsatser.

- **Faciliteter i områder med højt potentiale for deltagelse og lav facilitetsdækning.**
- **Mindre faciliteter, hvor den påtænkte aktivitetsform ikke eksisterer i Allerød Kommune.**
- **Faciliteter, hvor den påtænkte aktivitetsform eksisterer i ringe grad i Allerød Kommune.**
- **Faciliteter påtænkt fritidsaktivitet for unge (13-18 år) og ældre (60+ år).**
- **Faciliteter påtænkt fleksibel fritidsaktivitet for voksne (25-59 år)**
- **Større faciliteter hvor den påtænkte aktivitetsform ikke eksisterer i Allerød Kommune.**

Optimeret anvendelse af fritidsfaciliteter

Vi vil inkludere endnu flere aktiviteter og borgere ved at arbejde med fysisk *tilpasning* og *omdannelse* af eksisterende fritidsfaciliteter.

Herudover ønsker vi at optimere anvendelsen af vores fritidsfaciliteter ved at:

- Arbejde for endnu bedre dialog om anvendelse af fritidsfaciliteter ved systematisk anvendelse af viden om den eksisterende anvendelse.
- Arbejde for at fremme servicering af fritidsaktiviteter og understøttelse af udviklingsønsker.
- Forsætte med at anvise fritidsfaciliteter efter objektive fordelingskriterier.

Ved investering i **tilpasning** af fritidsfaciliteter fokuseres på følgende ligestillede parametre:

Ved investering i **omdannelse** af fritidsfaciliteter fokuseres på følgende ligestillede parametre:

Samarbejdsmodeller

Fritidslivet er under vedvarende forandring, derfor er det kommunens ambition altid at samarbejde tæt med brugerne om facilitetsudvikling. Samarbejdet skal ske gennem transparente processer, og på et oplyst grundlag.

Allerød Kommune er begunstiget af, at mange af fritidsområdets organisationer er aktive, når det kommer til selvfinansierede fritidsfaciliteter på kommunale arealer. Med det formål at give bedre mulighed for understøttelse af organisationernes udvikling af fritidsfaciliteter på kommunale arealer indeholder strategien fire forskellige samarbejdsmodeller, som afhænger af graden af finansiering af anlæg og drift.

Desto mere i overensstemmelse med strategiens principper og prioriteringer et projekt er, desto større mulighed for kommunal medfinansiering.

For de fire samarbejdsmodeller gælder:

- Ansøger og Allerød Kommune tager fælles ansvar for realiseringen.
- Brugerrådet for det/den pågældende areal/bygning skal godkende arealanvendelsen inden projektet behandles politisk.
- Byrådet beslutter anvendelse af kommunale arealer.
- Byrådet beslutter hvilken samarbejdsmodel (kommunal medfinansiering, brugsret og øvrige aftaleforhold) der skal tilbydes.
- Ansøger og kommunen indgår en skriftlig aftale.
- Ansøger har det fulde ansvar for at indhente byggetilladelse og andre myndighedsgodkendelser, før etableringen påbegyndes.
- Ansøger har det fulde ansvar for at færdigmelde projektet i overensstemmelse med byggetilladelsen.

Model 1 - Privat finansiering af anlæg og privat ansvar for drift og vedligeholdelse (Standardaftalen):

Denne model, som er vedtaget af byrådet den 24. februar 2022, giver Allerød Kommune mulighed for at yde støtte i form af:

- Vedlagsfri råderet over arealet
- Eneret til brug og udlejning af overskudskapacitet
- Kommunen varetager de lovpligtige eftersyn vederlagsfrit.

Kriterier:

- Følger kriterier i den af byrådet besluttet standardaftale.

Model 3 – Privat finansiering af anlæg og kommunalt ansvar for drift og vedligeholdelse:

Ved aftaler efter denne model yder Allerød Kommune støtte i form af:

- Vedlagsfri råderet over arealet
- Eneret til brug af faciliteten
- Kommunen varetager de lovpligtige eftersyn vederlagsfrit.
- Allerød Kommune forpligter sig til at afholde 100% af de fremtidige drift- og vedligeholdelsesomkostninger ved overdragelse af ejerskab af faciliteten.

Kriterier:

- Strategiens principper og prioriteringer.
- Aktivitet på/i faciliteten skal være almennyttig (der må ikke ske kommerciel virksomhed)
- Anvendelse af faciliteten skal være åben for alle, enten via medlemskab af en almennyttig forening, eller som selvorganiseret aktivitet i ledige tidsrum.

Model 2 – Fælles finansiering af anlæg og privat ansvar for drift og vedligeholdelse.

Ved aftaler efter denne model yder Allerød Kommune støtte i form af:

- Vedlagsfri råderet over arealet
- Eneret til brug og udlejning af overskudskapacitet.
- Kommunen varetager de lovpligtige eftersyn vederlagsfrit.
- Økonomisk tilskud på maksimum 50% af de samlede etableringsomkostninger.

Kriterier:

- Strategiens principper og prioriteringer
- Aktivitet på/i faciliteten skal være almennyttig (der må ikke ske kommerciel virksomhed)
- Anvendelse af faciliteten skal være åben for alle, enten via medlemskab af en almennyttig forening, eller som selvorganiseret aktivitet i ledige tidsrum.

Model 4 – Fælles finansiering anlæg og kommunalt ansvar for drift og vedligeholdelse:

Ved aftaler efter denne model yder Allerød Kommune støtte i form af:

Vedlagsfri råderet over arealet

- Eneret til brug af faciliteten
- Kommunen varetager de lovpligtige eftersyn vederlagsfrit.
- Allerød Kommune forpligter sig til at afholde 100% af de fremtidige drift- og vedligeholdelsesomkostninger ved overdragelse af ejerskab.
- Økonomisk tilskud på maksimum 50% af de samlede etableringsomkostninger.

Kriterier:

- Strategiens principper og prioriteringer.
- Aktivitet på/i faciliteten skal være almennyttig (der må ikke ske kommerciel virksomhed)
- Anvendelse af faciliteten skal være åben for alle, enten via medlemskab af en almennyttig forening, eller som selvorganiseret aktivitet i ledige tidsrum.

I fremtiden vil Allerød Kommune desuden arbejde for bedre understøttelse af initiativer, herunder støtte af foreningernes muligheder for at opnå tilskud fra private puljer og fonde samt ved at lette de administrative barrierer, fritidslivets organisationer oplever ved facilitetsudvikling på kommunale arealer.

Tværkommunalt samarbejde

Tværkommunalt samarbejde på fritidsfacilitetsområdet kan have mange positive effekter, såsom ressourceoptimering gennem bedre udnyttelse og større effektivitet, større variation af tilbud til borgerne, lettere adgang og stærkere fællesskaber. Derfor er Allerød Kommune åben over for tværkommunale samarbejder, hvor det er oplagt, at brugerne og kommunerne opnår en klar merværdi og synergieffekt.

Øvrigt samarbejde

Skoler, institutioner mv.

Allerød Kommune vil skabe optimeret anvendelse af fritidsfaciliteter på skoler og øvrige kommunale virksomheder ved at fremme samarbejdet og den gensidige forståelse mellem fritidslivets organisationer og skoler, institutioner mv.

Frivilligcenter Allerød

Byrådet har afsat midler til at understøtte etableringen af et frivilligcenter i Allerød Kommune. Frivilligcenteret modtager, foruden støtte fra kommunen, støtte fra Social- og Boligstyrelsen.

Frivilligcenteret har en aktiv rolle i at understøtte alle typer frivillige organisationer på fritidsområdet, herunder rådgivning af foreninger, der ønsker at indgå samarbejde med Allerød Kommune, jævnfør strategiens samarbejdsmodeller.

Interesseorganisationer

Allerød Kommune er åben over for formaliserede partnerskaber, der kan give kommunen andel i fondsmidler, udlodningsmidler, satspuljemidler mv.

Det eksisterende gensidige forpligtende samarbejde mellem Allerød Kommune og Allerød Idræts Union skal fortsat styrkes og udvikles

Natur og byrum som fritidsfacilitet

Med Vision 2031 sætter Allerød Kommune naturen og fællesskaber i højsædet. Videngrundlaget viser, at borgerne værdsætter naturen som arena for fritidsaktivitet. I Politik for Kultur, Idræt og Fritid er én af målsætningerne derfor, at det gøres mere attraktivt at bruge byrum og naturområder til aktiviteter, herunder at borgerne har let adgang til fritidsaktiviteter og fysisk aktivitet i den omkringliggende natur.

Allerød Kommune har gennem mange år arbejdet med at sikre borgerne adgang til oplevelser i natur og byrum. Det er blandt andet sket ved at give offentligheden adgang til skolernes udeområder og daginstitutionernes legepladser uden for åbningstiden og ved eksempelvis at aktivere Allerød bymidte med legeelementer i gågaden for at give oplevelsesmuligheder for de mindste. Der er samtidig afsat midler til udvikling af attraktive byrum og udvikling af rekreative stier, som skal bidrage til at øge mulighederne for aktiviteter i natur og byrum.

Allerød Kommune vil med den kommende Handleplan for Natur og Biodiversitet sætte retning for, hvad der skal gøres for at bibeholde og øge biodiversiteten i naturen. Handleplanen vil ligeledes sætte rammer for den rekreative adgang til naturen. Disse rammer skal denne strategi spille sammen med, så fokus på borgernes adgang til fritidsaktivitet og fysisk aktivitet i naturen fremmes.

Ravnholt Skov

Lynge grusgrav

Følgegruppen

Michael Nørregaard, Kultur-, Idræts- og Fritidsudvalget

Jørgen Johansen, Kultur-, Idræts- og Fritidsudvalget

John Nørskov Hansen, Folkeoplysningsudvalget

Alice Silkjær, Folkeoplysningsudvalget

Morten Fritz Rasmussen, Allerød Idræts Union

Forvaltningsunderstøttelse

Agnete Thomsen, Direktør

Hans Dyrby Kloch, Teknisk Chef, Teknik og Drift

Jacob Poulsen, leder af fritidsområdet, Teknik og Drift

Bilagsoversigt

Bilag 1: *Fritidsfaciliteter i Allerød Kommune – Videngrundlag til udarbejdelse af strategisk plan for fritidsfaciliteter* (Allerød Kommune, 2023).

Bilag 2: *Tilblivelse af strategien og kommissorium*

UDKAST

Allerød
Kommune